

[Lenger]

Ældre kan da virkelig være sprællevende, men jeg har meget svært ved at se, hvad det egentlig vedrører dette forslag. Om et menneske er sprællevende eller ej, er jo ikke noget mål for, om vedkommende har tandproblemer eller ej, og det er jo heller ikke noget mål for vedkommendes økonomiske formåen i forhold til f.eks. at betale for tandsundhed.

Tværtimod viser tallene, at det er helt andre kriterier, og jeg vil godt trække frem, at en af de mange undersøgelser, som Poul Erik Petersen har lavet, og som i dette tilfælde er offentliggjort i Tandlægebladet nr. 15, 1983, side 501 og fremefter, f.eks. viser, at de 20-24-årige for 86 pct.s vedkommende bruger tandlæge regelmæssigt, mens tallet for de 65-69-årige er helt nede på 25 pct., og det er jo en væsentlig forskel.

Samtidig er der en stor spredning på de to tal. De 86 pct., som altså gælder for de 20-24-årige, dækker over en spredning fra 100 pct. i den bedst placerede socialgruppe til 73 pct. i den dårligst placerede socialgruppe, og de 25 pct. for de 65-69-årige dækker over en spredning fra 48 pct. i de bedst placerede socialgrupper til kun 10 pct. i de lavest placerede socialgrupper. Tal, der viser så entydige forskelle i tandsundheden mellem forskellige befolkningsgrupper, må da kunne overbevise måske ikke indenrigsministeren, men ellers de allerfleste om, at hvis man har en dårlig tandsundhed, er det ikke nødvendigvis ens egen skyld.

Hvad angår de ældre og personer med handicap, så ofrer ministeren hele to paragraffer i lovforslaget for nu at være helt sikker på, at de i hvert fald ikke skal risikere at få gratis tandpleje af denne grund. På mig virker denne holdning uhyre virkelighedsfjern. Der kan være tale om grupper, som ikke har tillagt sig vaner med regelmæssig tandpleje, og for hvem egenbetalingen kan være ikke alene en reel økonomisk, men også en psykologisk barriere.

Mange ældre og for den sags skyld også unge med fysiske eller psykiske handicap er i forvejen tilbøjelige til at få nogle af de sygdomme, som også kan være følgesygdomme af en dårlig tandpleje. Det kan f.eks. være vrøvl med fordøjelsen, eller på det psykologiske plan kan det være tilbageholdenhed i forhold til at omgås andre mennesker, deltage i forskellige aktiviteter eller deltage i selskabelighed ude omkring, og så skal det altså

præciseres, at de i hvert tilfælde ikke som følge af dette lovforslag skal have noget som helst gratis.

Men hvad er egentlig situationen? Ja, vi har en børnetandpleje, som har haft succes. Vi har oplevet en forbedring af børnenes tandsundhed. Vi kan forvente et fald i antallet af børn. Vi har med andre ord en lang række ressourcer til rådighed i de kommende år, som ikke vil blive brugt på samme måde som hidtil, og som magerligt og uden ekstra udgifter kunne sættes ind på at løse andre opgaver.

Det skal ikke forstås på den måde, at disse ressourcer for alt i verden skal anvendes til et eller andet, men når vi nu har både ressourcerne og, ikke at forglemme, også behovene, må det dog være nærliggende at koble de to ting sammen, og derfor kan VS give tilslutning til det socialdemokratiske forslag, som netop går ind i den problemstilling og medtager aldersgruppen 16-20 år, medtager de ældre og andre vanskeligt stillede grupper og i øvrigt foreslår en forebyggende og behandlende tandplejeordning for alle over 20 år med tilskud fra den offentlige sygesikring.

Ministerens forslag må vi derimod afvise. Vi betragter det som et skridt i retning af en generel forringelse af tandsundheden i Danmark.

Steffensen (KrF):

Ministerens forslag nr. L 104 og det socialdemokratiske forslag nr. B 47 har det tilfælles, at man er sikker på, at det forebyggende arbejde er afgørende og vigtigt. De resultater, som foreligger for os alle via de undersøgelser, der er foretaget, viser jo også tydeligt, at det er meget væsentligt med det forebyggende arbejde. Når der imidlertid er forskel på de to forslag, er det, fordi ministerens lovforslag og socialdemokratiets forslag skilles i synspunktet om, hvordan man bedst fører dette forebyggende element videre i samfundet på ansvarlig vis.

Her vil jeg sige klart med det samme, at kristeligt folkeparti er af den opfattelse, at ministerens forslag er langt det bedste. Det er det, vi kan tilslutte os, og det er derfor også det, jeg vil lade være afgørende for de betragtninger, jeg nu vil fremkomme med.

Uden at gå i enkeltheder hverken med det ene eller det andet forslag vil jeg blot sige